

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
доц. Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ЕКСПОРТНІ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма Міжнародна та європейська економічна інтеграція

спеціалізація _____

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)
к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова,
Григорова-Беренда Лариса Іванівна

Програму схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “27” серпня 2020 року, протокол № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

(підпис)

доц. Казакова Н.А.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “28” серпня 2020 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

доц. Григорова-Беренда Л.І.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

за освітньо-професійною програмою Міжнародна та європейська економічна інтеграція

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Вивчення експортних можливостей й експортних стратегій України в умовах інтеграції економіки країни до світового господарства та участі в інтеграційних процесах.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин, поглиблення міжнародної економічної інтеграції на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2. Здатність визначати й оцінювати глобальні проблеми сучасності, аналізувати світові інтеграційні процеси та визначати їх компаративні переваги.

ФК3. Здатність аналізувати моделі розвитку національних економік, розробляти та оцінювати експортні стратегії країни із застосуванням навичок сучасної економічної дипломатії та адвокації інтересів вітчизняних підприємств на європейських ринках в умовах асоціації України з ЄС.

ФК4. Здатність оцінювати діяльність глобальних фірм на основі міжнародного бізнес-менеджменту та з урахуванням європейського бізнес-законодавства і впливу нової промислової революції на економіку та бізнес.

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології та міжнародний трансфер технологій для розуміння феномену нової економіки в умовах Індустрії 4.0.

ФК6. Здатність аналізувати соціальні наслідки впливу нової промислової революції на діяльність суб'єктів міжнародних економічних відносин і економічний розвиток України в умовах асоціації з ЄС.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн ЄС і України з позиції національних економічних інтересів, визначати смарт-спеціалізацію регіонів і оцінювати практичні аспекти реалізації Угоди про асоціацію України з ЄС.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням міжнародних логістичних операцій та особливостей реалізації Угоди про асоціацію України з ЄС.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / <u>за вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
2-й	
Лекції	
12 год.	
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
66 год.	
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної та європейської економічної інтеграції, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин, міжнародної та європейської економічної інтеграції.

ПРН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин, міжнародної та європейської економічної інтеграції за невизначених умов і вимог.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН8. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік, розробляти та оцінювати експортні стратегії України із застосуванням навичок сучасної економічної дипломатії в умовах міжнародної інтеграції.

ПРН13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків з урахуванням особливостей міжнародних логістичних операцій.

ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і фактори формування експортного потенціалу

Ресурсний підхід до визначення виробничого та експортного потенціалу (дві ресурсні позиції). Результативний підхід до визначення виробничого та експортного потенціалу. Недоліки ототожнення потенціалу підприємства тільки з ресурсозабезпеченням, або з виробничою потужністю, або з результативним моментом (обсягом виготовленої продукції). Взаємозв'язок категорій «експортний потенціал» та «конкурентоспроможність» суб'єкта господарювання. Взаємозв'язок категорій «експортний потенціал» та «виробничий потенціал».

Тема 2. Управління й оцінка експортного потенціалу на мікрорівні

Основні характеристики експортного потенціалу підприємства, три рівні зв'язків та відносин. Структура експортного потенціалу підприємства. Структуро утворювальні елементи реального та гіпотетичного рівня. Елементно-функціональна структура експортного потенціалу підприємства. Взаємозв'язок категорій «експортний потенціал» і «зовнішньоекономічна (експортна) діяльність» підприємства. Необхідність аналізу можливості підприємства у збутовому (торговельно-посередницькому) та промислово-інвестиційному напрямках. Етапи розвитку експортного потенціалу підприємства. Оцінка експортного потенціалу підприємства через його складові: потенціал внутрішніх ресурсів, потенціал цільового зарубіжного ринку, умов виходу на ринок.

Тема 3. Особливості управління розвитком й оцінки експортного потенціалу на макрорівні (країна, регіон, галузь) в умовах сучасних інтеграційних процесів

Фактори, що визначають розвиток експортного потенціалу країни. Комплекс показників, на основі аналізу яких ґрунтується оцінка експортного потенціалу країни. Оцінка експортного потенціалу країни. Управління експортним потенціалом країни: завдання та чинники. Система управління експортним потенціалом як складова сучасного макрорегулювання в країнах ЄС. Система управління експортним потенціалом в сучасній Японії. Система управління експортним потенціалом в США. Особливості реалізації стратегії розвитку експортного потенціалу та захисту національного ринку в країнах, що розвиваються (Південна Корея). Особливості стратегії реалізації експортного потенціалу країн з перехідною економікою (Китай: інструментарій активізації експортного розвитку і селективний протекціонізм).

Внутрішні і зовнішні конкурентні фактори, що обумовлюють успішність виходу регіонів на світовий ринок. Регіональні торговельні угоди. Складові елементи експортного потенціалу регіону. Три етапи оцінки експортного потенціалу регіону. Показники виробничого, інвестиційно-інноваційного потенціалу, інтегральні показники. Матриця експортного потенціалу регіонів.

Внутрішні та зовнішні чинники формування експортного потенціалу галузі (схема). Оцінка експортного потенціалу галузі (на прикладі харчової промисловості).

Тема 4. Розвиток експортного потенціалу України в умовах роботи в рамках СОТ і створення розширеної зони вільної торгівлі з країнами ЄС

Вступ України до СОТ: вигоди, негативні наслідки, спрямування державної політики України щодо членства в СОТ. Україна і СОТ: досвід 10 років членства (перехідний період, торгівля товарами: ввізні мита, вивізні мита, державні закупівлі).

Оцінка Міністерством економічного розвитку і торгівлі України торговельних аспектів відносин між Україною та Європейським Союзом. Основні економічні питання для угоди про створення ЗВТ між ЄС та Україною (лібералізація ставок мит, усунення нетарифних бар'єрів, послуги, інвестиції, права інтелектуальної власності, конкурентна політика, державні закупівлі, сприяння торгівлі, інструменти торговельного захисту, прозорість та економічне управління, врегулювання суперечок).

Аналіз Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перспектив створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом (ЗВТ та ЗВТ+; основні засади створення ЗВТ України – ЄС; потенційні переваги для України; можливі ризики для України; основні принципи ведення переговорів українською стороною, проект структури положень

щодо створення ЗВТ). Прогноз розвитку внутрішнього ринку України у зв'язку із реалізацією Угоди про створення поглибленої ЗВТ між Україною та ЄС (мета створення, три моделі та групи сценаріїв, передумови інтеграції, обмежена інтеграція, посилена інтеграція, вплив створення ЗВТ на обсяги випуску основних галузей економіки України, причини відмінностей в оцінках наслідків).

Тема 5. Особливості розвитку й оцінки експортного потенціалу Харківської області

Харківська область в гео економічній системі координат. Можливі наслідки від вступу України до СОТ для основних галузей економіки Харківської області. Тенденції розвитку і оцінка експортного потенціалу Харківської області. Аналіз заходів Програми розвитку експортного потенціалу Харківської області та підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішніх ринках до 2020 року.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Сутність і фактори формування експортного потенціалу.	16	2	2			12							
Тема 2. Управління й оцінка експортного потенціалу на мікрорівні	20	2	4			14							
Тема 3. Особливості управління розвитком й оцінки експортного потенціалу на макрорівні (країна, регіон, галузь) в умовах сучасних інтеграційних процесів	18	2	2			14							
Тема 4. Розвиток експортного потенціалу України в умовах роботи в рамках СОТ і створення розширеної зони вільної торгівлі з країнами ЄС	20	4	2			14							
Тема 5. Особливості розвитку й оцінки експортного потенціалу Харківської області	16	2	2			12							

<i>Усього годин</i>	90	12	12			66					
---------------------	-----------	-----------	-----------	--	--	-----------	--	--	--	--	--

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>К-ть годин</i>
1.	Фактори формування експортного потенціалу	2
2.	Управління і оцінка експортного потенціалу підприємства.	4
3.	Особливості управління розвитком й оцінки експортного потенціалу на макрорівні (країна, регіон, галузь) в умовах сучасних інтеграційних процесів.	2
4.	Розвиток експортного потенціалу України в умовах роботи в рамках СОТ і створення розширеної зони вільної торгівлі з країнами ЄС.	2
5.	Особливості розвитку й оцінка експортного потенціалу Харківської області.	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

<i>№ з/п</i>	<i>Види, зміст самостійної роботи</i>	<i>К-ть годин</i>
1.	<i>Сутність і фактори формування експортного потенціалу.</i> Підготовка до семінарського заняття за наступними питаннями: Навести основні положення ресурсного і результативного підходів до визначення виробничого та експортного потенціалу. Охарактеризувати діалектичний взаємозв'язок категорій «експортний потенціал» та «конкурентоспроможність» суб'єкта господарювання, а також взаємозв'язок категорій «експортний потенціал» та «виробничий потенціал».	12
2.	<i>Управління й оцінка експортного потенціалу на макрорівні.</i> Підготовка до практичного та/або семінарського заняття: Викласти основні характеристики експортного потенціалу підприємства, три рівні зв'язків та відносин. Проаналізувати структуру експортного потенціалу підприємства на реальному та гіпотетичному рівнях, взаємозв'язок категорій «експортний потенціал» і «зовнішньоекономічна (експортна) діяльність» підприємства. Надати характеристику етапів розвитку експортного потенціалу підприємства. Привести оцінку експортного потенціалу підприємства через його складові: потенціал внутрішніх ресурсів, потенціал цільового зарубіжного ринку, умов виходу на ринок.	14
3.	<i>Особливості управління розвитком й оцінки експортного потенціалу на макрорівні (країна, регіон, галузь) в умовах сучасних інтеграційних процесів.</i> Проаналізувати фактори, що визначають розвиток експортного потенціалу країни. Провести оцінку експортного потенціалу країни. Проаналізувати завдання та чинники управління експортним потенціалом країни. Охарактеризувати систему управління експортним потенціалом як складової сучасного макрорегулювання в країнах ЄС, Японії, США, Південній Кореї, Китаю. Провести аналіз внутрішніх і зовнішніх конкурентних факторів успішного виходу регіонів на світовий ринок, регіональних торговельних угод, складових елементів експортного потенціалу регіону. Надати характеристику етапів оцінки експортного потенціалу регіону, показників виробничого, інвестиційно-інноваційного потенціалу, інтегральних показників. Скласти матрицю експортного потенціалу регіонів. Навести аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників формування експортного потенціалу галузі, провести оцінку експортного потенціалу галузі.	14
4.	<i>Розвиток експортного потенціалу України в умовах роботи в рамках СОТ і</i>	14

	<i>створення розширеної зони вільної торгівлі з країнами ЄС.</i> Підготовка до обговорення: опрацювання численних наукових публікацій за темою. Визначити вигоди, негативні наслідки для галузей економіки України від вступу до СОТ як визначального кроку в напрямку європейської інтеграції. Прокоментувати оцінку Міністерством економічного розвитку і торгівлі України торговельних аспектів відносин між Україною та Європейським Союзом та основних економічних питань для угоди про створення ЗВТ між ЄС та Україною. Навести аналіз Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Надати аналіз прогнозу розвитку внутрішнього ринку України у зв'язку із реалізацією Угоди про створення поглибленої ЗВТ між Україною та ЄС.	
5.	<i>Особливості розвитку й оцінки експортного потенціалу Харківської області.</i> Охарактеризувати наслідки від вступу України до СОТ для основних галузей економіки Харківської області. Визначити тенденції розвитку й надати оцінку експортного потенціалу Харківської області. Провести аналіз заходів Програми розвитку експортного потенціалу Харківської області та підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішніх ринках до 2020 року.	12
	Разом	66

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є базовою інформацією при проведенні підсумкового контролю і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Сума балів, які студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою дисципліни «Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену в 2 семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Критерії оцінювання відповідей під час проведення підсумкового семестрового контролю

(час виконання – 90 хвилин) :

Теоретичне питання – 20 балів

Творче питання – 20 балів

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2076>

8. Схема нарахування балів

Максимальні значення оцінювання діяльності студента
при вивченні навчальної дисципліни

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T 4	T5			
Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3	Завдання 4	Завдання 5	Завдання 6		
5	5	5	5	20	20	60	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Заохочувальні бали - виконання додаткового індивідуального завдання – 10 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів» - 15 балів

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав **не менше 31** балу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” //ВВР. – 1991. №29 (з подальшими змінами) (Сервер ВР України www.rada.gov.ua)
2. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». (Схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015) // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>
3. Солодковський Ю. М. Моделі розвитку конкурентоспроможності експорту у сучасній системі світової торгівлі / Ю. М. Солодковський // Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку : монографія у 2 т. – К.: КНЕУ, 2006. Т I – С. 163 – 196.

4. Копенгагенські критерії членства в Європейському Союзі (інформаційно-аналітична довідка). / офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua> / 10.03.2010. Заголовок з екрану.
5. Голиков А.П., Казакова Н.А. Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст: Монографія – Х.: Екограф, 2008. – 180 с.
6. Голиков А.П., Казакова Н.А., Прав Ю.Г. Региональная политика и экономическое развитие: европейский контекст: Учебное пособие – Харьков: Экограф, 2009. – 240 с.
7. Голиков А.П. Економіка України: навч. посіб. / А.П. Голиков, Н.А. Казакова, О.А. Шуба. – К.: Знання, 2009. – 286 с.
8. Голиков А.П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів: Навч. посіб. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2009. – 222 с.
9. Григорова-Беренда Л.І. **Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. Режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2076>
10. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М.В. Шуба. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. – 136 с. Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/12492>
11. Григорова-Беренда Л.І. **Україна в системі світогосподарських зв'язків:** методичні рекомендації до семінарських та практичних занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних науково-дослідних завдань для студентів спеціальності 8.03020301 – Міжнародні економічні відносини (ОКР магістр). – Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 48 с.
12. Григорова-Беренда Л.І. **Україна в системі світогосподарських зв'язків: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. Режим доступу: <http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1498>
13. Економічна асоціація України з Європейським Союзом: монографія/ О.І.Шнирков, В.І.Муравйов, Р.О. Заблоцька та ін; за ред. О.І.Шниркова, В.І. Муравйова. – К: ВПЦ «Київський університет», 2015. – 415 с.
14. Жук М.В. Експортний потенціал регіону. Теорія, методологія, практика [Текст]. – Чернівці: Рута, 2002. – 199 с.
15. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. – Х. : ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2015. – 504 с.
16. Матюшенко І. Ю. Інвестування (в контексті міжнародної інтеграції України) : навч. посібн. / І.Ю. Матюшенко. – Х. : ХНУ ім.В.Н. Каразіна, 2013. – 396 с.
17. Матюшенко І. Ю. Міжнародний інвестиційний менеджмент : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, 2014. – 520 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/jsru/bitstream/123456789/7963/1/.pdf>
18. Матюшенко І.Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навчальний посібник / І.Ю. Матюшенко, С.В. Беренда, В.В. Резніков. – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . – 495 с.
19. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А.П. Голикова, О.А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
20. Отенко И. П. Стратегическое управление потенциалом предприятия : монографія / И. П. Отенко. – Х. : ХНЭУ, 2006. – 256 с.
21. Піддубний І.О., Піддубна А.І. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Текст]: навч. посібник / За ред. проф. Піддубного І.О. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 264 с.
22. Поліщук Л. С. Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України: навчальний посібник / Л.С. Поліщук. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2013. – 271 с.
23. Стратегія розвитку України “Україна-2020: стратегія національної модернізації» / офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: / www.rada.gov.ua. – розділ «Законодавство».
24. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть /А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К., Либідь, 2002. – 470 с.
25. Управління експортним потенціалом України [Текст]: монографія / А. А. Мазаракі, В. В. Юхименко, О. П. Гребельник та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 210с.
26. Хаустова В. Є., Григорова-Беренда Л. І. Оцінка та діагностика зовнішньоекономічної безпеки України: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2013. – 192 с.

Допоміжна література

1. Беренда С.В., Григорова Л.І. Основні домінанти та тенденції українсько - казахських зовнішньоторговельних відносин //Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Економічна серія. № 786, 2007 р., стор. 165-171.
2. Внешнеэкономическое сотрудничество Украины и стран Скандинавии: экономико-дипломатический аспект [Електронний ресурс] / В. В. Резников // Бізнес Інформ. - 2015. - № 4. - С. 35-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_4_7
3. Вплив асиметрії умов членства України в СОТ на її зовнішню торгівлю з країнами ЄС і Митного союзу ЄврАзЕС [Електронний ресурс] / М. О. Кизим, І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, І. В. Ярошенко // Бізнес Інформ. - 2014. - № 4. - С. 8-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_4_2
4. Голиков А.П., Григорова Л.І. Международная торговля (структура, география, тенденции). Учебное пособие.- Харьков: ХНУ, 2003. – 172 с.
5. Григорова-Беренда Л.І. Визначення сутності поняття зовнішньоекономічна безпека // Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції 11-12 листопада 2010 р.-Х.: ФОП Павленко О.Г., ВД "ІНЖЕК", 2010.- С. 23-25
6. Григорова-Беренда Л.І. Засади державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України // Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 травня 2011 р.- Х.: ФОП Александрова К.М.;ВД "ІНЖЕК".- С. 97-100
7. Григорова-Беренда Л.І., Волков О. Р. Сучасні тенденції торговельних відносин України й Норвегії. // Матеріали XIII науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» 30 березня 2018 року. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. – стор. 75-78.
8. Григорова-Беренда Л.І., Карпенко К.Г. Приватизація стратегічних об'єктів державної власності в країнах ЄС: досвід для України //Матеріали XI науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» 25 березня 2016 року. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – стор. 107-112.
9. Григорова-Беренда Л.І., Манжак О.М. Інноваційна складова конкурентоспроможності національної економіки //Конкурентоспроможність: тенденції та перспективи : збірник тез виступів на міжнародному міжвузівському семінарі-дискусії / Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2010. – стор. 16-17
10. Журнали «Вісник ТПП», «Діловий вісник», «Економіка України», «Мировая экономика и международные отношения», «Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна» (Серії: «Економіка» та «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм»), «Актуальні проблеми економіки», «Бізнес Інформ», «Ефективна економіка» та інші періодичні економічні фахові видання.
11. Зинченко В.А., Григорова-Беренда Л.І. Прогнозирование экономического развития Украины в зависимости от внешнеэкономической деятельности отечественных предприятий // Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики:Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції 27-28 травня 2010 р.-Х.:ФОП Александрова К.М., ВД "ІНЖЕК", 2010.- 300 с., с. 69-72
12. Світова економіка : підручник / За ред. А.П. Голиков, О.А. Довгаль . – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . – 265 с.
13. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації / За ред. А.П. Голиков, О.А. Довгаль . – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . – 315 с.
14. Українські перспективи застосування моделі економічного успіху "східноазійських тигрів" [Електронний ресурс] / С. Гасім // Вісник Міжнародного слов'янського університету. Сер. : Економічні науки. - 2013. - Т. 16, № 1-2. - С. 54-59. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VMSU_econ_2013_16_1-2_10
15. Grigorova-Berenda L., Matyushenko I., Sviatukha I. Modern Approaches to Classification of Biotechnology as a Part of NBIC-Technologies for Bioeconomy // British Journal of Economics, Management & Trade, ISSN: 2278-098X, Vol.: 14, Issue.: 4 DOI : 10.9734/BJEMT/2016/28151

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.agroconf.org – сайт Української аграрної кофедерації
2. www.apk-inform.com - сайт АПК-Информ
3. www.bank.gov.ua - офіційний сайт НБУ
4. www.business.ua – сайт газети «Бизнес»
5. www.businesspress.ru – сайт «Ділова пресса»
6. www.dengi-info.com – сайт інформаційно-аналітичної газети «Деньги»
7. www.iccua.org - офіційний сайт Міжнародної торгової палати в Україні
8. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
9. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України
10. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України
11. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України
12. www.sfs.gov.ua - офіційний сайт Державної фіскальної служби України
13. www.ugmk.info - бізнес-портал реального сектору економіки
14. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України
15. www.un.org/ru/development/progareas/trade.shtml - офіційний сайт ООН
16. www.un.org/russian/ga/uncitral - Комиссия Организации Объединенных Наций по праву международной торговли (ЮНСИТРАЛ)
17. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового банку
18. www.wto.in.ua – сайт Україна й СОТ
19. www.wto.org – офіційний сайт СОТ

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2076>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженням розкладом занять) проводяться до 50% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Експортні стратегії України в умовах сучасних інтеграційних процесів», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2076>.